

INVENTARIS VAN DE ARCHIEVEN VAN DE RECHTSVOORGANGERS VAN HET WATERSCHAP ZOOMVLIET

INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP
DE GRAAF HENDRIKPOLDER II. 1935-1987

Paul van Dun
Joss Hopstaken

Roosendaal 1994

VOORWOORD

ALGEMENE INLEIDING OP DE INVENTARIS VAN DE ARCHIEVEN VAN DE RECHTSVOORGANGERS VAN HET WATERSCHAP ZOOMVLIET.

ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP DE GRAAF HENDRIKPOLDER (1583) 1935-1987 (1989)

INLEIDING INVENTARIS

- A Stukken van algemene aard
- B Stukken betreffende afzonderlijke onderwerpen
  - I Organisatie*
    - I.1 Bestuursinrichting*
    - I.2 Bestuur*
  - II Hulpmiddelen bij de taakuitvoering*
    - II.1 Personeel*
    - II.2 Archief*
    - II.3 Eigendommen, belastingen en financiën*
      - II.3.1 Eigendommen*
      - II.3.2 Belastingen*
      - II.3.3 Financiën*
        - II.3.3.1 Begrotingen*
        - II.3.3.2 Rekeningen*
        - II.3.3.3 Boekhoudkundige bescheiden*
        - II.3.3.4 Subsidies*
  - III Uitvoering van de taak*
    - III.1 Vergunningen*
  - IV Waterstaatkundige werken*
    - IV.1 Algemeen*
    - IV.2 Waterkeringen*
    - IV.3 Waterpeil*
    - IV.4 Waterleidingen*
    - IV.5 Bemaling*
    - IV.6 Sluizen, stuwen, bruggen en duikers*
  - V Land- en vaarwegen*
  - VI Samenwerking met andere instanties*
  - VII Stukken behorende tot het archief van de rechtsvoorganger*
  - VIII Kaarten en tekeningen*

VOORWOORD

Het boekwerk dat nu voor u ligt bevat de inventarissen van de archieven van de acht waterschappen in West-Brabant, die per 1 januari 1988 zijn opgeheven en opgegaan in het waterschap Zoomvliet. Hierin vindt u een beschrijving van de waardevolle stukken uit de polderarchieven, die bewaard dienen te blijven. Veel van die polders zijn vele eeuwen geleden ontstaan, maar toch bevatten de hier beschreven archieven vrijwel alleen materiaal uit de twintigste eeuw. Eerder werden immers al door de heren A. Delahaye en W. van Ham de soms tot de late middeleeuwen teruggaande oudere archieven beschreven.

Ik ben verheugd dat wij u dit boekwerk kunnen presenteren. Het besluit van de algemene vergadering van het waterschap Zoomvliet om tot inventarisatie over te gaan, betekende een afsluiting van een tijdperk en een veiligstelling van belangrijk materiaal. Nu wij op de drempel staan van de overgang van het waterschap Zoomvliet naar het waterschap het Scheldekwartier is het mooi dat we dit binnen de korte bestaansperiode van het waterschap Zoomvliet hebben kunnen afsluiten.

Dank zijn wij verschuldigd aan de heer J. Hopstaken en aan de heer P. van Dun, die aan deze inventarisatie gewerkt hebben. Op prettige en snelle wijze hebben zij in samenwerking met het gemeentearchief Roosendaal en Nispen dit werk voor ons uitgevoerd.

Wij hopen door deze archivering te hebben bijgedragen aan het behoud van vele waardevolle gegevens voor de geschiedenis van deze streek. Voor ons is dit dan uiteraard met name de waterschaps geschiedenis van West-Brabant.

Steenbergen, november 1994

De voorzitter van het
waterschap Zoomvliet,

F.J.P.M. van der Heyden

ALGEMENE INLEIDING OP DE INVENTARIS VAN DE ARCHIEVEN VAN DE RECHTSVOORGANGERS VAN HET WATERSCHAP ZOOMVLIET.

Binnen het kader van reorganisatie van het waterschapsbestel in West-Brabant besloten Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant in de jaren tachtig tot de oprichting van verschillende nieuwe waterschappen, waaronder het waterschap Zoomvliet. Dit waterschap nam met ingang van 1 januari 1988 de taken over van acht voormalige waterschappen. Dat waren de Gewijzigde Cruijslandspolders, de Graaf Hendrikpolder, het Westland, de Heense Polder, de Ligne, de Wouwse Gronden, de Polders van Halsteren en de Polders van Nieuw-Vosmeer. Deze acht rechtsvoorgangers van het waterschap Zoomvliet vormden een gevarieerd geheel, zowel in ouderdom als omvang. Het waterschap de Gewijzigde Cruijslandspolders kon zijn geschiedenis terugvoeren tot de late middeleeuwen, terwijl de waterschappen de Ligne en de Wouwse Gronden pas respectievelijk in 1917 en in 1935 tot stand kwamen. Het waterschap de Graaf Hendrikpolder was slechts 650 hectare groot, maar het al genoemde waterschap de Gewijzigde Cruijslandspolders omvatte niet minder dan 5.000 hectare.

Inmiddels komt aan de geschiedenis van het waterschap Zoomvliet ook al weer een einde. Met ingang van 1 januari 1995 zal dit waterschap met de waterschappen de Agger en de Mark-Vlietlanden opgaan in het nieuwe waterschap het Scheldekwartier. In dit vooruitzicht besloot het dagelijks bestuur van het waterschap Zoomvliet in 1993 tot het laten inventariseren van de archieven van zijn rechtsvoorgangers. Voor een deel was deze taak eerder al uitgevoerd door de archivariissen A. Delahaye en W.A. van Ham. Zij inventariseerden de archieven van zes waterschappen, namelijk de rechtsvoorgangers van de Gewijzigde Cruijslandspolders, de Graaf Hendrikpolder, het Westland, de Heense Polder, de Polders van Halsteren en de Polders van Nieuw-Vosmeer¹. Als eindpunt van deze inventarissen gold het jaar 1935. De archieven van de waterschappen de Ligne en de Wouwse Gronden waren in het geheel nog niet geïnventariseerd.

In juli 1993 werd begonnen met het inventarisatieproject, waarvan het resultaat nu voor u ligt. Vanuit het waterschapskantoor te Steenbergen en de gemeentehuizen van Steenbergen, Nieuw-Vossemeer en Halsteren werden de archieven voor de ordening en beschrijving overgebracht naar het gemeentearchief Roosendaal en Nispen. Daar beschreef J.M.W. Hopstaken de archieven van de waterschappen de Wouwse Gronden en de Ligne, alsmede de archieven na 1935 van de waterschappen de Graaf Hendrikpolder, het Westland en de Heense Polder.

In januari 1994 werd zijn taak overgenomen door P.E.H.M. van Dun, die de archieven na 1935 van de waterschappen de Gewijzigde Cruijslandspolders, de Polders van Halsteren en de Polders van Nieuw-Vosmeer ordende. Tevens beschreef hij de kaarten, tekeningen en foto's en stelde hij een aanvulling samen op de inventaris van het archief van het waterschap de Oud-Glymespolder, rechtsvoorganger van het waterschap Westland. In zijn inventaris van de archieven van het waterschap Westland had A. Delahaye namelijk ook een deel van het archief van het voormalige waterschap de Oud-Glymespolder opgenomen. Dit laatste waterschap was in 1934 bij het waterschap Westland gevoegd. Het overgrote deel van het archief van de Oud-Glymespolder bleef echter in het gemeentehuis van Halsteren berusten en werd in 1963 niet door Delahaye beschreven. Kennelijk is na 1963 dit archief wel overgebracht en beschreven, maar een inventaris kon niet worden gevonden, zodat het aanvullende gedeelte opnieuw beschreven moest worden.

Bij de huidige inventarisatie werden ten slotte nog enige stukken opgenomen, die door het streekarchief Nassau-Brabant te Zevenbergen aangetroffen werden in de archieven van de gemeenten Steenbergen en Nieuw-Vossemeer. Deze stukken dateren allemaal van voor 1935, waarvan de oudste uit de zestiende eeuw. Begin november 1994 kon het inventarisatieproject worden afgerond.

Na schoning resteert er in totaal een kleine 25 meter archief. Als richtsnoer bij de selectie voor vernietiging gold de door de minister van WVC in 1993 vastgestelde Lijst van voor vernietiging/bewaring in aanmerking komende archiefbescheiden van waterschappen van na 1935. Een enkele maal werd hiervan afgeweken. Zo werden bijvoorbeeld vanwege het historisch belang de kohieren van de omslag wel bewaard voor de periode waarin het waterschap de omslag zelf inde. In de jaren zestig en zeventig traden met uitzondering van het waterschap de Polders van Halsteren alle waterschappen namelijk toe tot een gemeenschappelijke regeling voor het innen van de waterschapslasten.

Voor de taken en de geschiedenis van waterschappen in het algemeen wordt verwezen naar de bestaande literatuur², voor de taken en geschiedenis van de rechtsvoorgangers van het waterschap Zoomvliet wordt verwezen naar de inleidingen per archief. Nadrukkelijk worden de raadplegers van de archieven hier ten slotte nog eens

---

¹ Zie voor de Gewijzigde Cruijslandspolders, de Graaf Hendrikpolder, het Westland en de Heense Polder A. Delahaye en W.A. van Ham, Archief van de gemeente Steenbergen. IVe afdeling de gedeponeerde archieven (Steenbergen, 1963), pp. 5-102. Voor de archieven van de polders van Nieuw-Vosmeer zie W.A. van Ham, Het archief van het waterschap "De polders van Nieuw-Vosmeer" (Z.p. 1967). Zie ten slotte voor de archieven van de polders van Halsteren A. Delahaye, 'Het oud archief van het waterschap "De polders van Halsteren"', in A. Delahaye en G.W.G. van Bree, De archieven van Halsteren (Halsteren, 1970), pp. 205-246.

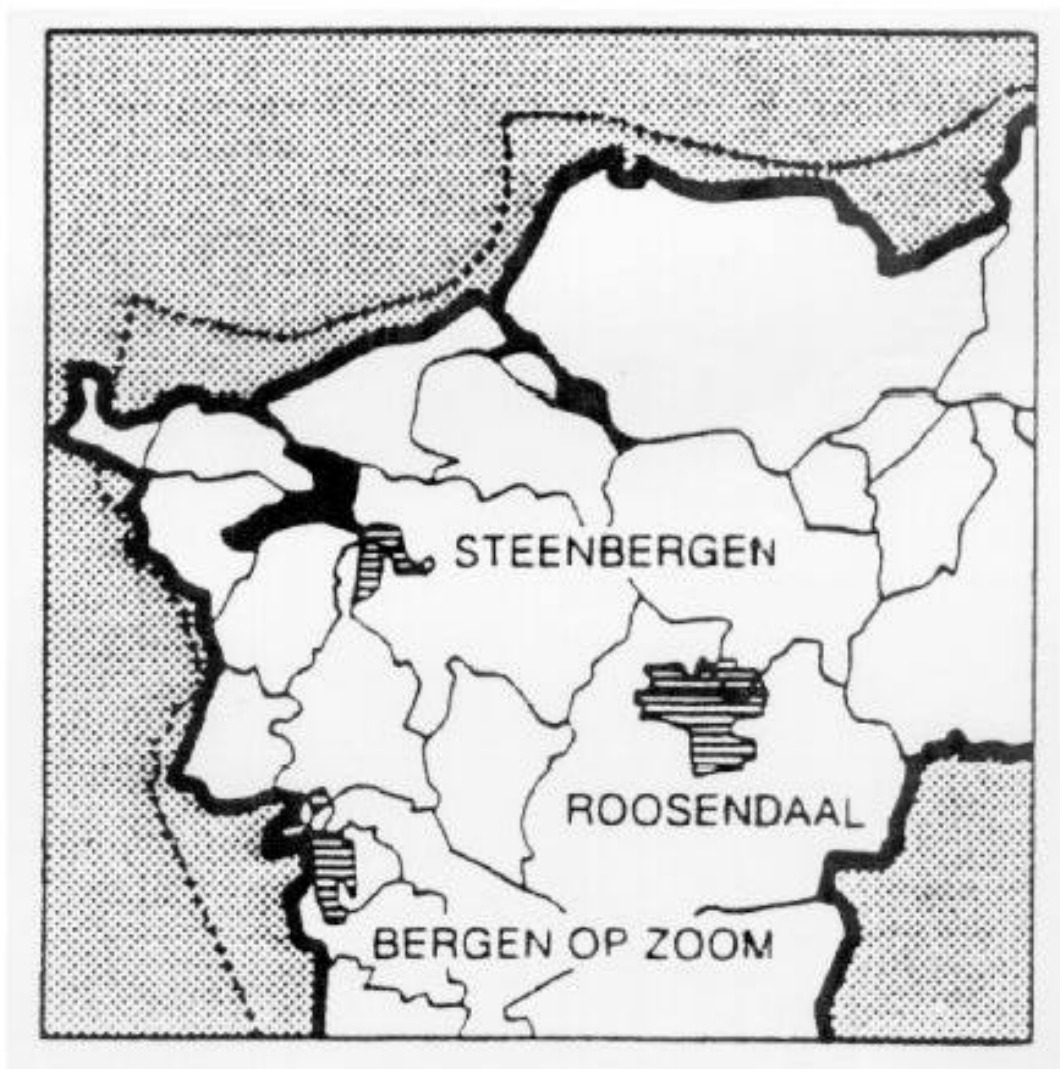
² Zie H.J.M. Havekes e.a. (eds.), Het waterschap in kort bestek (Den Haag 1991) en J.C.N. Raadschelders en Th.A.J. Toonen (Eds.), Waterschappen in Nederland. Een bestuurskundige verkenning van de institutionele ontwikkeling (Hilversum 1993).

gewezen op de zogenaamde algemene series, zoals de notulen, correspondentie en dergelijke. Ook en met name over specifieke zaken valt daar heel veel te vinden. Rest nog te vermelden dat de archieven openbaar zijn met uitzondering van de personeelsdossiers, die dertig jaar na het afsluiten van het dossier openbaar worden.

Roosendaal, november 1994,

Paul van Dun
Joss Hopstaken

**ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP DE GRAAF HENDRIKPOLDER
(1583) 1935-1987 (1989)**

INLEIDING

GESCHIEDENIS

In hun vergadering van 17 januari 1935 besloten Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant in het kader van een reorganisatie van waterschappen in West-Brabant tot de opheffing van het waterschap de Oost en West Graaf Hendrikpolder. De Oost Graaf Hendrikpolder werd samengevoegd met het zojuist opgerichte waterschap de Gewijzigde Cruijlslandspolders. De West Graaf Hendrikpolder ging samen met de Oude Heipolder, de Oude en Nieuwe Vlietpolder, het voormalige fort Hendrik en de gorzen langs de Nieuwe Vlietpolder deel uitmaken van het nieuwe waterschap de Graaf Hendrikpolder. Behalve de West Graaf Hendrikpolder bestond het nieuwe waterschap uit voorheen onbeheerde of ongereguleerde polders. Het waterschap de Graaf Hendrikpolder was ongeveer 650 hectare groot.

Het dagelijks bestuur van het waterschap bestond bij de oprichting uit vijf leden waaronder een voorzitter. In 1958 werd het bestuur teruggebracht tot drie leden inclusief de voorzitter. De voornaamste taak van het waterschap was ook hier de zorg voor een goede afwatering. Daarnaast beheerde het waterschap de Groeneweg en, tot aan de oprichting van het hoogheemraadschap de Brabantse Bandijk, enige waterkeringen.

Naast de secretaris-penningmeester, die gedurende de gehele periode tevens die functie vervulde bij de aangrenzende waterschappen de Heense Polder en Westland, bestond het personeel slechts uit een polderwerker. Net als bij het waterschap Westland werd vrijwel onmiddellijk na de oprichting in werkverschaffingsverband begonnen met ontwateringswerken naar eerder door ir. P. Bongaerts opgestelde plannen. In 1953 ontsnapte het gebied van het waterschap ternauwernood aan overstroming, wel werd enige schade aangericht aan de Oude Heydijk en de Hooijdijk. Na het herstel van de rampschade in 1953 kwamen bij de waterschappen die op het benedenpand van de Steenbergse Vliet loosden plannen naar voren om de ontwatering te verbeteren door een lozing op de Eendracht of door ruilverkaveling. Uiteindelijk besloten de ingelanden van het waterschap de Graaf Hendrikpolder niet met deze plannen mee te doen. Wel besloten zij in 1958 een nieuw gemaal te bouwen, dat door een heffing ineens gefinancierd werd. De uitvoering van de Deltawerken maakte in de jaren tachtig een aanpassing van de afwatering van het waterschap noodzakelijk, wat onder meer leidde tot de bouw van een nieuw gemaal in 1986. Op dat moment liep de geschiedenis van het kleinste Steenbergse waterschap al bijna ten einde; na jarenlange voorbereidingen ging 1 januari 1988 het waterschap de Graaf Hendrikpolder op in het nieuwe waterschap Zoomvliet.

INVENTARISATIE

Het beheer van het archief berustte tijdens de vorming bij de secretaris-penningmeester en na de opheffing bij het opvolgende waterschap Zoomvliet. Na 1955 werd het archief van de rechtsvoorganger van de Graaf Hendrikpolder overgebracht naar de gemeentelijke archiefbewaarpplaats te Steenbergen en door W.A. van Ham geïnventariseerd. Bij het begin van de inventarisatie werd ongeveer 4 meter archief aangetroffen. Tot aan in ieder geval 1950 werd het agendastelsel toegepast en vervolgens het dossierstelsel met behulp van de code van de Unie van Waterschappen. De toepassing van deze code geschiedde echter weinig consequent. Aangetroffen werden, behalve nogal wat stukken van de rechtsvoorganger het waterschap de Oost en West Graaf Hendrikpolder, ook nog enkele stukken van de waterschappen Westland en de Heense Polder. Deze laatste vermenging kan verklaard worden uit het al genoemde feit dat bij deze drie waterschappen het secretariaat gedurende deze gehele periode gevoerd werd door eenzelfde persoon.

Door toepassing van de Lijst van voor vernietiging/bewaring in aanmerking komende archiefbescheiden van waterschappen van na 1935, vastgesteld door de minister van WVC in 1993, kon 1,75 meter archief vernietigd worden en bleef 2,25 meter bewaard. Het archiefschema werd opgesteld aan de hand van de schema's gepubliceerd in het Nederlands Archievenblad 87 (1983), 359-360.

Lijst van voorzitters, bestuursleden en secretaris-penningmeesters, 1935-1987

Voorlopig bestuur, 1935

Voorzitter A.G.J. Moors
Leden A.C. van der Riet, L. Raaymakers, K.P. van Nieuwenhuyzen en J.C. Clarijs

Voorzitters

1935-1948 A.G.J. Moors
1948-1963 A.J. van der Weegen
1963-1982 D.C.F. Vogelaar
1982-1987 N.G. van Nieuwenhuyzen

Leden

1935-1944 J.C. Clarijs
1935-1950 K.P. van Nieuwenhuyzen
1935-1949 L. Raaymakers
1935-1939 A.C. van der Riet
1939-19 M.A.J.A. Koenraadt
1944-1952 C.A. Bartels
1950-19 L.J. Koenraadt
1950-1987 J.P.A.M. Moors
1952-1965 C.A.P. Bartels
1965-1969 ir. J.M.L. van Loon
1969-1982 N.G. van Nieuwenhuyzen
1982-1987 W.J.A.M. van der Weegen

Secretaris-penningmeesters

1935-1955 N.M. van der Spelt
1955-1979 W.P.A.M. van Haaren (1976-1979 waarnemend)
1980-1987 A.J.P.A. van Agtmaal

INVENTARIS

A STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

- GH1-GH4.** Notulen van de vergaderingen van stemgerechtigde ingelanden, later de algemene vergadering, en van het dagelijks bestuur, 1925-1987. Met afschriften van uitgaande brieven, 1925-1944.
NB: *Inv.nr. GH1 is inv.nr. GR11 van archief voor 1934.*
- GH1.** Stemgerechtigde ingelanden, 1925 april 29-1944 april 26. Dagelijks bestuur, 1925 september 23-1944 september 28. Met afschriften van uitgaande brieven, 1925 april 29-1944 mei 4. 1 deel
- GH2.** Stemgerechtigde ingelanden, 1945 april 18-1964 juni 1. Dagelijks bestuur, 1945 februari 22-1964 maart 2. 1 deel
- GH3.** Algemene vergadering, 1964 december 14-1978 december 13. Dagelijks bestuur, 1964 september 7-1979 december 6. 1 omslag
- GH4.** Algemene vergadering, 1979 december 12-1986 december 8. Dagelijks bestuur, 1980 februari 23-1987 oktober 8. 1 omslag
- GH5.** Ingekomen stukken, 1935 juni 26-1956. Met uitgaande stukken, 1952-1956. 1 pak
- GH6-GH7.** Kopieboeken van uitgaande brieven, 1935-1950. 2 delen
- GH6.** 1935 juli 29-1938 december.
- GH7.** 1939 januari 9-1950 maart 29. Met achterin aantekeningen betreffende financiële zaken, 1950-1955.
- GH8.** Convocaties voor de vergaderingen van stemgerechtigde ingelanden, later algemene vergadering, 1937-1987. NB: *Met hiaten.* 1 omslag
- GH9-GH11.** Agenda's op ingekomen en uitgaande stukken, 1956-1987. NB: Over de periode 1956-1979 doorlopend genummerd 1-1590 en vervolgens per jaar doorlopend genummerd. met regelmatige vermelding van toegekende code en vernietiging. 1 katern, 1 deel, 1 omslag
- GH9.** 1956 december 29-1962 december 12. 1 katern
- GH10.** 1962 december 21-1981 april 4. 1 deel
- GH11.** 1981 april 11-1987 december. 1 omslag

B STUKKEN BETREFFENDE AFZONDERLIJKE ONDERWERPEN

I ORGANISATIE

L1 BESTUURSINRICHTING

- GH12.** Stukken betreffende het ontwerpen, vaststellen, wijzigen, goedkeuren door Gedeputeerde Staten en afkondigen van het bijzonder reglement, 1935-1970. 1 omslag
- GH13.** Brief aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant betreffende bezwaren van het waterschap tegen het ontwerp-reglement op de watergangen, 1965. Met bijlage, 1965. Doorslagen. 2 stukken
- GH14.** Stukken betreffende de voorbereiding en de uitvoering van de concentratie van waterschappen in West-Brabant, in het bijzonder de opheffing van het waterschap en de oprichting van het waterschap 1 pak

Zoomvliet, 1965-1987.

- GH15.** Register met grenskaarten van het waterschap, schaal 1:50.000 en 1:2.500, in zeven bladen, 1971. Met besluit van Gedeputeerde Staten tot vaststelling van de grenzen van het waterschap, 1971-1972. 1 omslag
- GH16.** Brieven van en aan de Unie van Waterschappen betreffende het leveren van commentaar op het rapport van de commissie waterschapsbestuur getiteld "Bestuur van het waterschap", 1979. 2 stukken
- I2 BESTUUR**
- GH17.** Rooster van aftreding van bestuursleden, 1935-1987. 1 stuk
- GH18.** Staten van stemgerechtigde ingelanden over de dienstjaren 1951/1952-1962/1963, 1980-1984, opgemaakt 1951-1959, 1980-1984. 1 omslag
- GH19.** Stukken betreffende de verkiezing, benoeming en aftreding van bestuursleden, 1958-1983. 1 omslag
- GH20.** Stukken betreffende de vaststelling en wijziging van het reglement van orde voor de vergaderingen van stemgerechtigde ingelanden, 1961-1963. 1 omslag
- GH21.** Stukken betreffende de vaststelling van een verordening passieve openbaarheid van bestuur, 1981-1982. 1 omslag
- GH22.** Aantekeningen betreffende de benoeming en het aftreden van bestuursleden van de waterschappen de Heense polder, de Graaf Hendrikpolder en Westland, opgemaakt 1981 en bijgehouden tot en met 1986. 2 stukken

II HULPMIDDELEN BIJ DE TAAKUITVOERING

II.1 PERSONEEL

- GH23-GH26.** Stukken betreffende de benoeming, bezoldiging en het ontslag van personeelsleden, 1956-1984. 3 omslagen, 2 stukken
- GH23.** A.J.P.A. van Agtmaal, geboren 7 mei 1920, secretaris-penningmeester, 1980-1984.
- GH24.** F.A. Brekelmans, geboren 29 november 1917, archivaris, 1955, 1957. 2 stukken
- GH25.** W.P.A.M. van Haaren, geboren 30 september 1910, (waarnemend) secretaris-penningmeester, 1956-1979.
- GH26.** A.C. de Klerck, geboren 29 augustus 1913, polder-werker-machinist, 1956-1978.

II.2 ARCHIEF

- GH27.** Stukken betreffende het beheer van het archief, 1956-1985. Met retroacta, 1857, 1871 en ca. 1922. 1 omslag

II.3 EIGENDOMMEN, BELASTINGEN EN FINANCIËN

II.3.1 Eigendommen

- GH28.** Formulier met opgave van de schade door de stormvloed aangericht aan de roeiboort van het waterschap, 1953. Met bijlage. 2 stukken
- GH29.** Stukken betreffende de aankoop, de verkoop, de ruiling en de kadastrale 1 omslag

opmeting van eigendommen, 1957-1980.

II.3.2 Belastingen

- GH30-GH31.** Leggers van de hectaretallen, kadastraal perceelsgewijs ingericht, opgemaakt in 1935 ter inning van de waterschapslasten en bijgehouden tot in 1971. Met voorin alfabetische naamindex van eigenaren. 2 delen
GH30. Graaf Hendrikpolder.
GH31. Nieuwe Vlietpolder en Fort Hendrik.
- GH32-GH33.** Kohieren van de omslag van de waterschapslasten over de dienstjaren 1935/1936-1974, opgemaakt 1935-1974. 2 omslagen
GH32. 1935/1936-1962, 1966
GH33. 1967-1974
- GH34.** Stukken betreffende het vaststellen en wijzigen van een omslagverordening, 1981-1986. 1 omslag

II.3.3 Financiën

II.3.3.1 Begrotingen

- GH35-GH83.** Begrotingen voor de jaren 1935/1936-1987, opgemaakt 1935-1986. 51 omslagen
NB: *Gesplitst in twee afdelingen (Algemene Dienst en Wegen) tot en met 1957/1958. Het dienstjaar loopt van 1 juli-30 juni tot en met 1959/1960; het jaar 1960 juli 1-1961 december 31 is een overgangsjaar.*
Goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant vanaf 1943/1944 met uitzondering van 1979. Het jaar 1947/1948 ontbreekt.
- GH35.** 1935/1936
GH36. 1936/1937
GH37. 1937/1938
GH38. 1938/1939
GH39. 1939/1940
GH40. 1940/1941
GH41. 1941/1942
GH41A. 1942/1943
GH42. 1943/1944
GH43. 1944/1945
GH44. 1945/1946
GH44A. 1946/1947
GH45. 1948/1949
GH46. 1949/1950
GH47. 1950/1951
GH48. 1951/1952
GH49. 1952/1953
GH50. 1953/1954
GH51. 1954/1955
GH52. 1955/1956
GH53. 1956/1957
GH54. 1957/1958
GH55. 1958/1959
GH56. 1959/1960
GH57. 1960/1961
GH58. 1962
GH59. 1963
GH60. 1964
GH61. 1965
GH62. 1966
GH63. 1967

GH64. 1968
GH65. 1969
GH66. 1970
GH67. 1971
GH68. 1972
GH69. 1973
GH70. 1974
GH71. 1975
GH72. 1976
GH73. 1977
GH74. 1978
GH75. 1979
GH76. 1980
GH77. 1981
GH78. 1982
GH79. 1983
GH80. 1984
GH81. 1985
GH82. 1986
GH83. 1987

II.3.3.2   **Rekeningen**

GH84-GH134.   Rekeningen over de jaren 1935/1936-1987, opgemaakt 1936-1989.   52 omslagen

NB: *Gesplitst in twee afdelingen (Algemene Dienst en Wegen) tot en met 1958/1959. Het dienstjaar loopt van 1 juli-30 juni tot en met 1959/1960; het jaar 1960 juli 1-1961 december 31 is een overgangsjaar. Goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant vanaf 1941/1942.*

GH84. 1935/1936
GH85. 1936/1937
GH86. 1937/1938
GH87. 1938/1939
GH88. 1939/1940
GH88A. 1940/1941
GH89. 1941/1942
GH90. 1942/1943
GH91. 1943/1944
GH92. 1944/1945
GH93. 1945/1946
GH94. 1946/1947
GH95. 1947/1948
GH96. 1948/1949
GH97. 1949/1950
GH98. 1950/1951
GH99. 1951/1952
GH100. 1952/1953
GH101. 1953/1954
GH102. 1954/1955
GH103. 1955/1956
GH104. 1956/1957
GH105. 1957/1958
GH106. 1958/1959
GH107. 1959/1960
GH108. 1960/1961
GH109. 1962
GH110. 1963
GH111. 1964
GH112. 1965
GH113. 1966

GHI14. 1967
GHI15. 1968
GHI16. 1969
GHI17. 1970
GHI18. 1971
GHI19. 1972
GHI20. 1973
GHI21. 1974
GHI22. 1975
GHI23. 1976
GHI24. 1977
GHI25. 1978
GHI26. 1979
GHI27. 1980
GHI28. 1981
GHI29. 1982
GHI30. 1983
GHI31. 1984
GHI32. 1985
GHI33. 1986
GHI34. 1987

II.3.3.3   *Boekhoudkundige bescheiden*

GHI135-GHI139.   Kasboeken over de jaren 1935/1936, 1955/1956-1957/1958, 1963-1978.   5 omslagen

GHI135. 1935/1936
GHI136. 1955/1956
GHI137. 1956/1957
GHI138. 1957/1958
GHI139. 1963-1978

GHI140-GHI167.   Grootboeken over de jaren 1936/1937-1954/1955, 1979-1987.   28 omslagen

GHI140. 1936/1937
GHI141. 1937/1938
GHI142. 1938/1939
GHI143. 1939/1940
GHI144. 1940/1941
GHI145. 1941/1942
GHI146. 1942/1943
GHI147. 1943/1944
GHI148. 1944/1945
GHI149. 1945/1946
GHI150. 1946/1947
GHI151. 1947/1948
GHI152. 1948/1949
GHI153. 1949/1950
GHI154. 1950/1951
GHI155. 1951/1952
GHI156. 1952/1953
GHI157. 1953/1954
GHI158. 1954/1955
GHI159. 1979
GHI160. 1980
GHI161. 1981
GHI162. 1982
GHI163. 1983
GHI164. 1984
GHI165. 1985
GHI166. 1986
GHI167. 1987

II.3.3.4 Subsidies

- GH168.** Stukken betreffende het verkrijgen van rijkssubsidie voor de kosten van de waterhuishouding, 1969-1979. 1 omslag

III UITVOERING VAN DE TAAK

III.1 VERGUNNINGEN

- GH169.** Brief aan de NV PNEM betreffende het verlenen van een vergunning voor het aanleggen van een laagspanningsnet, 1954. Met kaart in drievoud, 1952. 1 omslag
- GH170.** Stukken betreffende het verlenen van vergunningen op grond van het reglement voor de waterkeringen, 1956-1967. 1 omslag
- GH171.** Stukken betreffende het verlenen van ontheffingen op grond van het reglement op de waterleidingen in Noord-Brabant, 1961-1986. NB: *Zie nadere toegang.* 1 pak
- GH172.** Stukken betreffende het verlenen van toestemming aan de Nederlandse Aardoliemaatschappij voor het verrichten van seismisch onderzoek, 1976, 1983. 1 omslag
- GH173.** Stukken betreffende het verlenen van een vergunning aan de NV PNEM voor het leggen van een kabel onder de Westgroeneweg, 1978. 1 omslag

IV WATERSTAATKUNDIGE WERKEN

IV.1 ALGEMEEN

- GH174.** Brieven aan Provinciale Waterstaat met verslagen over de jaren 1952-1963 van de bijzondere werken door het waterschap uitgevoerd, 1953-1964. 1 omslag
- GH175.** Stukken betreffende het opstellen van plannen voor de verbetering van de afwatering en ruilverkaveling voor de Nederlandse Heidemaatschappij, die niet uitgevoerd zijn, 1957-1960. NB: *Betreft met name de plannen van 4 april 1959 nummer 1490 en van 13 mei 1960 nummer 1659.* 1 omslag
- GH176.** Stukken betreffende de voorbereiding van ruilverkaveling in Noordwest-Brabant, met name in een gebied in de gemeenten Halsteren, Nieuw-Vosmeer, Steenberg en Dinteloord en Prinsenland, 1964, 1979. 1 omslag
- GH177-GH186.** Stukken betreffende de voorbereiding en uitvoering van de aanpassingswerken aan de Roosendaalsche en Steenbergsche Vliet, 1965-1987. 3 pakken, 7 omslagen
- GH177.** 1965-1970. 1 pak
- GH178.** 1974-1981. 1 pak
- GH179.** 1982-1987. 1 pak
- GH180.** Bestek nummer 8197 voor het maken van kaden, oevervoorzieningen, waterlopen en kunstwerken met bijkomende werken in de waterschappen de Heensche polder en de Graaf Hendrikpolder, 1985.
- GH181.** Verslagen van bouwvergaderingen voor de uitvoering van bestek nummer 8197, genummerd 3-19, 1985-1986.
- GH182.** Bestek nummer 86129 voor het bouwen van een vijzelgemaal,

	1986.	
	GH183. Overeenkomst nummer 86130 voor het leveren van een complete vijzelinstallatie in het gemaal Leurschans, 1986.	
	GH184. Verslagen van bouwvergaderingen, genummerd 1-15, en voortgangsbesprekingen, genummerd 1-10 en ongenummerd, in verband met de uitvoering bestek nummer 86129 en overeenkomst 86130 voor de bouw van het gemaal Leurschans, 1985-1987. Met bijlagen.	
	GH185. Verslagen van bouwvergaderingen, genummerd 1,2,4,5,7-9 voor de uitvoering van het bestek nummer 85118 Steenbergse Haven, 1986.	
	GH186. Voorlopig beproevingsrapport vijzelgemaal Leurschans, 1987.	
GH187.	Stukken betreffende een verbetering van de ontwatering van een gedeelte van de Oude Heypolder door het ruilen en graven van sloten en het plaatsen van een windwatermolen waardoor het gebied bemalen kan worden, 1967-1974.	1 omslag
GH188.	Verslag met brief van het hoogheemraadschap WestBrabant betreffende de invloed van de aanleg van het Mark-Vlietkanaal op de waterhuishouding, 1978.	2 stukken
GH189.	Brieven van en aan het waterschap de Gewijzigde Cruislandspolders met de opgave van de in onderhoud zijnde waterleidingen en wegen in verband met de voorbereiding van de concentratie van waterschappen, 1984. Met bijlagen.	1 omslag
IV.2	WATERKERINGEN	
GH190.	Legger van de waterkeringen, opgesteld ca. 1935. NB: <i>Niet goedgekeurd en in tweevoud.</i>	2 stukken
GH191.	Verslag van een vergadering van het provinciaal bestuur, gemeente- en waterschapsbesturen en anderen te Steenbergen op 4 maart 1953 over de grotere concentratie van dijkbeheer, 1953. Met bijlagen.	1 omslag
GH192.	Brieven aan Provinciale Waterstaat met rapporten over de toestand van de binnendijken, 1954-1955.	1 omslag
GH193.	Stukken betreffende het overdragen van het beheer van slaper- en binnendijken aan het hoogheemraadschap de Brabantse Bandijk, alsmede betreffende de intrekking van de uit 1905 daterende legger van de waterkeringen, 1966-1969.	1 omslag
IV.3	WATERPEIL	
GH194.	Stukken betreffende het plaatsen van peilschalen, 1957-1958.	1 omslag
IV.4	WATERLEIDINGEN	
GH195.	Stukken betreffende het maken van bezwaar tegen de lijst van rechthebbenden en later het plan van toedeling van de ruilverkaveling Westland in samenhang met het bepalen van het eigendom van de sloot langs de Stoofdijk, 1960-1970.	1 omslag
GH196.	Brieven van en aan de gemeente Steenbergen betreffende het onderhoud van de wegsloten langs de Bijlandseweg, 1964.	2 stukken
GH197.	Stukken betreffende het verleggen van de hoofdwatgang langs de Stoofdijk en het verlengen van vier duikers in verband met de verbetering van de weg Steenbergen-St. Philipsland, 1966-1969, 1975-1979.	1 omslag

- GH198.** Stukken betreffende het sluiten van overeenkomsten met ingelanden over het onderhoud van waterleidingen, 1974, 1978. 1 omslag
- GH199.** Stukken betreffende het verstrekken van overzichtskaarten van door de waterschappen de Graaf Hendrikpolder en de Heense Polder te onderhouden watergangen aan het waterschap West-Brabant en de Provinciale Waterstaat, 1974, 1986. 1 omslag
- GH200.** Leggers van de waterleiding, gemerkt A en B, van het waterschap de West- en Oost Graaf Hendrik-polder, oorspronkelijk opgemaakt 1879. Fotokopieën met begeleidingsbrief van de provincie Noord-Brabant, 1985. 1 omslag
NB: Zie vnrs. **GH217-GH218** voor origineel van legger en inv.nr. **GR653a.** van het archief voor 1935 voor bijbehorende kaart uit 1878.

IV.5 BEMALING

- GH201.** Stukken betreffende de voorbereiding en uitvoering van de bouw van een elektrisch gemaal aan de Steenbergse haven, 1951, 1957-1959. 1 omslag
- GH202.** Stukken betreffende de aansluiting van Fort Hendrik op het te bemalen gebied, 1963. 1 omslag

IV.6 SLUIZEN, STUWEN, BRUGGEN EN DUIKERS

- GH203.** Bestek en voorwaarden voor het slopen en herbouwen van een dubbele duiker aan de Groeneweg, 1948. Met tekening, buigstaat en inschrijvingsbiljetten, 1948. 1 omslag

V LAND- EN VAARWEGEN

- GH204.** Stukken, opgemaakt door Rijkswaterstaat directie Noord-Brabant in verband met de aanleg van weg nummer 18 voor de gedeelten Nieuwe Heidijk-Stoofdijk en Bijlandsche weg-Stoofdijk, 1936. 3 bladen
NB: Zie brief 10-02-1936 in inv.nr. **GH6.**
- GH205.** Stukken betreffende het verkrijgen van rijksuitkeringen voor onderhoud, aanleg en verbetering van niet-planwegen, 1957-1971. 1 omslag
- GH206.** Brieven van en aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant betreffende de afkeuring van het besluit van de vergadering van stemgerechtigde ingelanden om de Westgroeneweg als B-weg aan te wijzen, 1958. 2 stukken
- GH207.** Stukken betreffende de vaststelling van een tracé voor de aan te leggen rijksweg 19 (A4) voor het gedeelte Dinteloord-Belgische grens, 1980-1983. 1 omslag

VI SAMENWERKING MET ANDERE INSTANTIES

- GH208.** Brief aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, waarin het waterschap adhesie betuigt met het bezwaarschrift van het waterschap Westland betreffende de oprichting van het hoogheemraadschap de Brabantse Bandijk, 1953. 1 stuk
- GH209.** Stukken betreffende het benoemen van afgevaardigden of het aanwijzen van leden voor de verenigde en algemene vergaderingen van de hoogheemraadschappen de Brabantse Bandijk en West-Brabant, 1957, 1983. 1 omslag

- GH210.** Stukken betreffende de deelname aan de gemeenschappelijke regeling tot het mechanisch vervaardigen van vastgoedadministraties en de centrale invordering van waterschapslasten, 1975-1986. 1 omslag
- GH211.** Brieven van en aan het hoogheemraadschap West-Brabant betreffende de taakafbakening kwaliteit/kwantiteit, 1979. 1 omslag

VII STUKKEN BEHORENDE TOT HET ARCHIEF VAN DE RECHTSVOORGANGER

- GH212.** Bestek en voorwaarden voor het doorsteken van de zeedijk om een doorvaart naar de haven mogelijk te maken, met aantekening van gunning, 1583. 1 stuk
- GH213.** Aantekening van aanwezige archiefbescheiden, ca. 1780. 1 stuk
- GH214.** Algemene reglementen voor de waterschappen in de provincie Noord-Brabant, 1862, 1903. Met bijzonder reglement voor het waterschap de Oost- en West-Graaf Hendrikpolder, 1866. 2 katernen
- GH215-GH216.** Leggers van de waterleidingen, gemerkt A en B, van het waterschap de Oost- en West-Graaf Hendrikpolder, 1879. 2 delen
GH215. Legger A.
GH216. Legger B.
- GH217.** Legger van de waterkeringen van het waterschap de Oost- en West-Graaf Hendrikpolder, 1905. 1 stuk
- GH218.** Akte waarin I.J. Joppe te Steenberg op verzoek van het waterschap de Oost- en West-Graaf Hendrikpolder akkoord gaat om tegenover zijn nog te bouwen huis aan de West Havendijk een ijzeren balie te plaatsen en die te onderhouden, 1908. 1 stuk
NB: *Aangetroffen in het archief van het waterschap Westland.*
- GH219.** Bijzondere reglementen voor het waterschap de Oost- en West-Graaf Hendrikpolder, 1918, 1924-1925, 1929, 1930, 1932. Deels ontwerpen, gedrukt. 1 omslag
NB: *Zie inventaris archief voor 1934 inv.nr. GR2.*
- GH220.** Ingekomen stukken van het waterschap de Oost- en West-Graaf Hendrikpolder, 1919-1935. 1 omslag
NB: *Zie ook archief voor 1934 inv.nr. GR19.*
- GH221.** Keur op de wegen van het waterschap de Oost- en West-Graaf Hendrikpolder, 1924. Gedrukt. 1 katern
- GH222.** Begroting over het dienstjaar 1935/1936 van het waterschap de Oost- en West-Graaf Hendrikpolder, opgesteld 1935. 2 katernen
NB: *Gesplitst in twee afdelingen: Algemene Dienst en Kunstwegen. Het dienstjaar loopt van 1 juli-30 juni.*
- GH222A.** Afschrift van de vidimus van burgemeesters, schepenen en raad van de stad Steenberg van 25 augustus 1560, waarin zij verklaren gezien te hebben de overeenkomst van 10 november 1537 tussen de bedijkers van de Graaf Hendrikpolder en de ingelanden van de Oudland-Westland en Sint Omcomerspolders betreffende de bedijking van de haven en het gebruik van de sluis en de sluisvliet, ca. 1920. 1 stuk
NB: *Zie het archief van de stad Steenberg voor 1810, inv. nr. 12 en regist 237, alsmede pagina 69 van de inventaris van A. Delahaye uit 1963 van de Steenbergse waterschapsarchieven.*
- GH222B.** Convocaties voor de vergaderingen van stemgerechtigde ingelanden, 1 omslag

1905-1921

GH222C. Begrotingen voor de aanleg en het onderhoud van wegen, ca. 1920. 1 omslag

VIII KAARTEN EN TEKENINGEN

- GH223.** Kaart van een gedeelte van de gemeente Steenberg, opgemaakt in verband met een geprojecteerde doorgraving van en het leggen van een buisleiding door de Oost Havendijk ten behoeve van de beetwortelsuikerfabriek Van Loon & Co., ca. 1920. NB: *Zie ook archief voor 1934 inv.nr. GR617.* 1 blad
- GH224.** Tekening met profiel voor de verharding van de Groeneweg in de West Graaf Hendrikpolder, schaal 1:2.500, 1924. 1 blad
- GH225.** Tekening van drie ijzeren schuiven voor de sluizen van de Graaf Hendrikpolder, opgemaakt door A. Proost, 1937. Blauwdruk. NB: Achterop aantekening "3 ijzeren schuiven voor de Westlandsche zeesluizen, oktober 1937". 1 blad
- GH226.** Kaarten, schaal 1:2.500, van de eigenaars van percelen in de Oude Heypolder, de West-Graaf Hendrikpolder en de Oude - en Nieuwe Vlietpolders en gorzen, genummerd en met kleuren gemerkt, gebruikt door de NV Grontmij, wellicht opgemaakt ten behoeve van classificatie, mei 1956. 3 bladen
- GH227.** Hoogtekaart van het gebied van het waterschap, genummerd 52.683, opgemaakt door de Nederlandse Heidemaatschappij, ca. 1960. Afdruk. 1 blad
- GH228.** Kaarten van waterschappen in de provincie Noord-Brabant, schaal 1:200.000, een ingekleurd en een niet-ingekleurd, 1977 en ca. 1980. NB: Ingekleurde kaart hoort bij brief Gedeputeerde Staten van 5 oktober 1977 kenmerk G 156.768. Op de niet-ingekleurde kaart zijn de ontpolderde alsmede de nooit in waterschapsverband gelegen gebieden gemerkt . 2 bladen

Lijst van vergunningen verleend op grond van het reglement van waterleidingen door het waterschap de Graaf Hendrikpolder, 1961-1986 (inv. nr. **GH171**).

1. P. Adriaansen, duiker, 1966
2. J. de Baat en H. van Essen, septictank en bezinkput, 1976, 1980
3. J.P. Boden, garage, 1980
4. C. Bosters en J van Schilt, duiker en put, 1968-1978
5. NV v/h Den Bouwmeester v/h Van Riesen, 1973
6. Jac. Brooymans, duiker, 1983
7. Jan Brooymans, duiker, 1983
8. D.M. Bruijnseels, garage bij hoofdwatgang, 1986
9. GEWB Roosendaal en Nispen, leggen buisleiding, 1969-1970
10. M.A. van Geel, duikers, 1961-1976
11. A. van Gelder, duiker en garage, 1971-1976 (Geen vergunning)
12. K.P. Huysmans, duiker, 1977
13. M. Iriks, duiker, 1971
14. C. van de Klij, duiker, 1975-1977
15. H.J. Koldenhoff, garage, 1980
16. Gebr. de Leeuw BV, lozen grondwater, 1986
17. M. Letterman, duiker, 1986
18. F.H.S.M. Looyen, duiker, 1976
19. J.P.A.M. Moors, duiker, 1976
20. M.J. Nagelkerken, garage, 1980
21. W.P. de Neve, duiker, 1984
22. N.G. van Nieuwenhuyzen, duiker, 1969
23. J.C. Ooms, garage, 1980
24. PNEM, kabels, 1967-1983
25. PTT, kabels, 1970, 1986
26. J. Quintus, garage, 1980
27. Gebr. van de Riet, duiker, 1969, 1975
28. Th. van de Riet, duiker, 1983
29. J.C. Roosendaal, duiker, 1969
30. Gebr. Simons, duiker, 1971-1976
31. Fam. Somers, duiker, 1983
32. Gemeente Steenberg, duiker 1978, drukriolering 1985, overstort 1984
33. A.A.M. Suykerbuyk, muur, 1983
34. J. van Trier, duiker, 1983
35. A.J.C. Voeten, garage, 1980
36. N.V. Waterleidingmaatschappij Noord-West-Brabant, buizen, 1962, 1978
37. W. van de Weegen, duiker, 1975-1976
38. Hoogheemraadschap West-Brabant, afvalwatertransportleiding, 1985-1986
39. Streekgewest Westelijk Noord-Brabant, wegwijzerborden, 1985
40. A.F.M. van Wezel, garage, 1980
41. J.C. Wijmans, garage, 1980